

За науковий
кадр 1977
січень - березень
М-10
1000

Товариші студенти! Ознаменуємо рік 60-річчя Великого Жовтня
відмінним навчанням і активною громадською роботою!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕЧНИКОВА

РІК ВИДАННЯ 43-й.

№ 1 (1255)

7 СІЧНЯ, 1977 р.

Ціна 2 коп.

ЗВЕРНЕННЯ

СТУДЕНТІВ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ДО ВСІХ СТУДЕНТІВ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

Знаменні дні переживає нині наша країна. Весь радянський народ став на трудову вахту по виконанню рішень XXV з'їзду КПРС. Жовтневий (1976 р.) Пленум ЦК КПРС накреслив нові грандіозні завдання, конкретизував їх зміст.

Ми вступили у новий, 1977-й рік. Він буде особливо знаменним для народів нашої країни: разом з нами все прогресивне людство відзначить 60-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції.

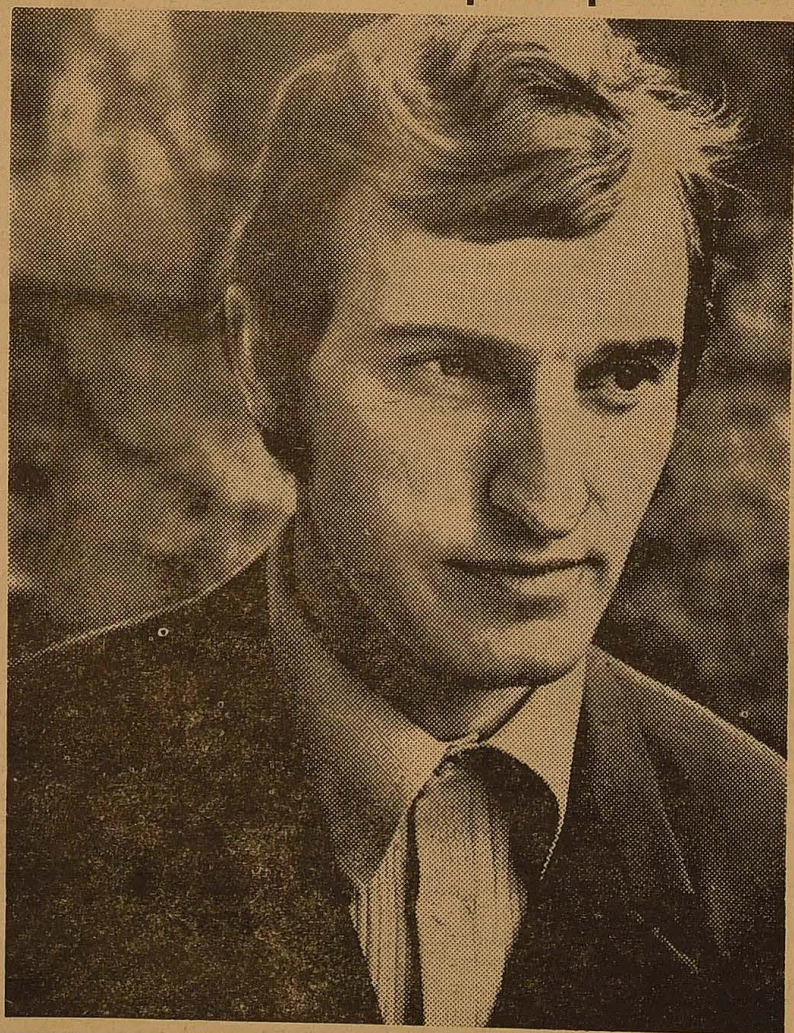
Цю дату радянські люди зустрічають ударною працею, новими трудовими починами, патріотичними ініціативами, ще тісніше згуртовуються навколо рідної Комуністичної партії.

Ми — радянські студенти, діти героїчного робітничого класу, трудового селянства і народної інтелігенції розуміємо, що лінія боротьби за комунізм проходить зараз не лише через кожний цех, ферму чи будову, але й через кожну студентську аудиторію, в якій ми набуваємо знань, уже завтра потрібних нашій країні.

Студенти історичного факультету, цілком і повністю схвалюючи рішення Жовтневого (1976 р.) Пленуму ЦК КПРС, звертаються до всіх студентів Одеського державного університету із закликом докласти усіх зусиль, весь комсомольський ентузіазм для виконання історичних накреслень XXV з'їзду КПРС, безустанно оволодівати марксистсько-ленінською теорією і спеціальними знаннями, брати активну участь в громадсько-політичному житті курсу, факультету і університету, розгорнути масовий студентський рух «Комсомольська група — ударний загін 10-ї п'ятирічки», провести в рік 60-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції Ленінський огляд академічних груп під девізом «60-річчю Великого Жовтня — відмінне навчання, ударний труд і науковий пошук кожного студента!».

Ухвалено на комсомольських зборах історичного факультету 27 грудня 1976 року.

Правофлангові

Ще на четвертому курсі університету Євген Черкез, плідно працюючи в науковому студентському товаристві при кафедрі інженерної геології, здобув срібну медаль, другу премію і Грамоту Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР за перемогу у Всесоюзному конкурсі студентських досліджень.

Закінчивши геофак, Євген став працювати на своїй же кафедрі і вступив до заочної аспірантури. Під керівництвом доцента І. П. Зелінського він завершив роботу над дисертаційним дослідженням і в строк, у липні минулого року, захистив кандидатську дисертацію. Як і колишня студентська робота, дисертація Є. А. Черкеза пов'язана з протизсувними спорудами, але масштаби — значно ширші.

Нині Євген Анатолійович Черкез працює асистентом кафедри інженерної геології, продовжує свій науковий пошук, веде практичні заняття у студентів. Його поважають і колеги-викладачі, і студенти, і всі, з ким йому доводиться спілкуватися. Поважають за розум, за ерудицію, за доброту, чуйність і скромність.

А. ГУЗЕНКО,
Фото Д. Шиліна.

Репортерська служба

Новим виявом дружби народів СРСР і ЧСРП стала проведена нещодавно студентська наукова конференція чехословацьких студентів, котрі навчаються у вузах Одеси, присвячена річниці підписання договору про дружбу й співробітництво між СРСР і ЧСРП.

Були заслухані доповіді з математики, фізики, біології, філософії, міжнародного права, історії.

Конференція пройшла з великим успіхом.

Регулярно проводить свої заняття школа молодого лектора на історичному факультеті, котрі відвідують 70 студентів. В минулому навчальному році силами лекторів-студентів було прочитано понад 250 лекцій в школах міста, перед воїнами Одеського гарнізону, перед трудящими Іванівського, Комінтернівського, Савранського, Біляївського районів.

«Репортерську службу» вели Я. БАШТИНЕЦЬ та В. ТУЗ.

Наш кор.

РІШЕННЯ
XXV
З'їзду
ПАРТІЇ
В ЖИТТЯ!

Збори активу

Відбулися чергові збори комсомольського активу університету. Його учасники обговорили завдання комсомольської організації по дальшому поліпшенню комуністичного виховання студентської молоді у світлі вимог XXV з'їзду КПРС.

З доповіддю на зборах активу виступив перший секретар Одеського обкому ЛКСМУ Р. Б. Боделан.

В обговоренні доповіді взяли участь О. Васильєв — голова учбово-виховної комісії механіко-математичного факультету, Л. Коваленко — секретар комсомольського бюро фізіологічного факультету, В. Іванов — Ленінський стипендіат, член комсомольського бюро V курсу фізичного факультету, Ю. Титов — член комсомольського бюро юридичного факультету, М. Д. Орехов — доцент кафедри наукового комунізму, Д. І. Поліщук — професор, перший проректор університету і інші.

У доповіді і виступах йшлося про необхідність комплексного підходу до організації всієї роботи серед молоді, вироблення такої системи ідейного виховання, яка б забезпечила всебічний розвиток особи, формування у юнаків та дівчат високих моральних якостей, політичної зрілості, почуття громадянського обов'язку.

З обговореного питання ухвалено відповідну постанову.

Збори комсомольського активу підтримали ініціативу комсомольців історичного факультету, які закликали працювати під девізом: «60-річчю Великого Жовтня — відмінне навчання, ударну працю і науковий пошук кожного студента!».

ЗА ТИЖДЕНЬ ДО СЕСІЇ

Напередодні першої в цьому році сесії наш кореспондент взяв інтерв'ю у декана біологічного факультету доцента В. М. Тоцького.

— Як почуватимуть себе напередодні сесії ваші першокурсники!

— Постійно намагаємось тримати їх у полі зору. Адже не всі ще встигли адаптуватись. Велику допомогу надає їм комсомольська організація.

Проводимо індивідуальні консультації. Днями провели бесі-

ду про сесію, довели до їх відома положення про екзамен і заліки. Зараз на всіх кафедрах виділені кімнати для самостійної роботи студентів.

— Назвіть, будь ласка, прізвища студентів, які атестовані на відмінно і можуть одержати з деяких предметів «механічний» екзамен.

— Такі студенти у нас є. Серед першокурсників Тanya Овсюк, Іван Русев, на другому курсі — Люда Горностаєва, четвертокурсники Марія Рабцевич, Олександр Семенов, Анатолій Староконь, Ольга Синицина, Олександр Запорожченко.

Добре склали атестації п'ятикурсники Е. Лукашикова, О. Попова, Л. Квасницька, О. Курру-

шин, С. Слаба, О. Кудлай, Л. Бугор, Т. Ястребова.

— Ваші побажання студентам перед сесією!

— Хочеться побажати першокурсникам затвердитись у званні студентів. У п'ятикурсників — це остання в житті студентська сесія. Так що всім їм — як то кажуть — ні пуха, ні пера!

Положення

ОСНОВНА МЕТА ОГЛЯДУ:

— виховати у студентів високу ідейну переконаність, громадсько-політичну активність, творче ставлення до навчання;

— підвищити авторитет і роль академічних груп, як колективного вихователя кожного з її членів.

ОГЛЯД-КОНКУРС — ВКЛЮЧАЄ В СЕБЕ:

— вивчення робіт В. І. Леніна і класиків марксизму-ленізму; рішень з'їздів Комуністичної партії і Ленінського комсомолу;

— виховання студентів в дусі соціалістичного патріотизму і пролетарського інтернаціо-

налізму;

— активна участь в Ленінському залу і громадсько-політичній практиці;

— участь в Ленінських читаннях, Ленінських уроках, Всесоюзному конкурсі студентських робіт з проблем суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху;

— наполегливе оволодіння основами обраної спеціальності;

— активна участь в роботі СНТ, участь в студентських на-

учаються в ОДУ;

— активна участь в громадсько-корисній роботі, студентських будівельних загонах, на будовах університету, в суботниках, сільгоспроботах;

— виконання особистих комплексних планів «Вчимося комунізму, будемо комунізм» в ході Всесоюзного Ленінського залу «Рішення XXV з'їзду КПРС — в життя!».

ОГЛЯД-КОНКУРС ПРОВОДИТЬСЯ В ТРИ ЕТАПИ:

I етап — визначення кращих

груп на курсах. Кожний курс подає I групу для участі в II етапі;

II етап — визначення кращих груп на факультетах.

Кожен факультет подає I групу для участі в III етапі;

III етап — визначення кращих груп університету.

Академічні групи, що зайняли перші три місця на третьому етапі, нагороджуються грамотами комітету ЛКСМУ університету. Група, що зайняла перше місце, буде нагороджена безкоштовними путівками в спортивно-оздоровчий табір.

Підведення підсумків огляду-конкурсу проводитиметься в жовтні 1977 року.

Труднощі і радощі роботи

Досвідом ділиться куратор

Перед працівниками вищої школи на XXV з'їзді КПРС було поставлене завдання комплексного виховання молоді. Це значить, що викладачі вузів повинні не тільки навчати студентів різним наукам, а й давати їм високе моральне і естетичне виховання. Кожен випускник вузу повинен бути не тільки добрим спеціалістом у своїй галузі науки, а й бути людиною високої культури і моралі.

Щоб досягти цього, слід проводити велику роботу та ідейно-виховну роботу серед студентів буквально з перших днів їх перебування на факультеті.

Необхідно розвивати і вдосконалювати методи виховної роботи, систематично проводити зустрічі кураторів груп, на яких би обговорювались ці методи, проводився обмін досвідом.

Я працюю на перших і других курсах уже багато років. Хоч розповісти про ту ідейно-виховну роботу, яку я систематично провожу у своїх групах.

Зараз у групі, якою я керую, навчаються студенти, що проживають в гуртожитку. Насамперед я відвідала гуртожиток, познайомилась з умовами їх

побуту. Потім здійснила із студентами групи екскурсію у картинну галерею, познайомила їх з експозицією картин, розповіла про життя художників. Завершився цей культпохід прогулянкою по місту, всі милувалися красою Комсомольського і Приморського бульварів, архітектурою багатьох споруд Одеси.

Дізнавшись про цикл лекцій в Центральному лекторії на тему «Державна Третяковська галерея», порадила студентам придбати абонементи. Вони вже прослухали 2 лекції цього циклу.

Великий інтерес у студентів викликало відвідання виставки квітів у парку імені Леніна, книжкової ярмарки в парку імені Ілліча і ботанічного саду. У ботанічний сад ми прийшли в суботу, після занять. Був сонячний теплий день, а навколо було стільки цікавого — квітуча агава (вона цвіте раз на 100

років), канадські ялини, кущі скумпії і т. ін. Ця прогулянка була справжнім відпочинком. Розходились додому під великим враженням від побаченого, у хорошому настрої.

Дуже цікавою була зустріч з найстарішим художником Одеси В. Синицьким (учнем К. Костанді). Знайомилися з виставкою його робіт, присвяченою 80-річчю художника. Потім здійснили культпохід у Палац спорту, знайомилися з московською естрадою, дивилися фільм англійською мовою «Моя дорога Клементіна». У картинній галереї оглянули виставку робіт одеського художника Г. Крижевського, роботи якого «Голова», «Медсанбат», «Солдатские котелки» справили незгладиме враження на студентів. Свято Жовтня ми також зустрічали разом.

Такі тематичні групові культпоходи збагачують студентів, виховують в них почуття прекрасного, почуття дружби і то-

вариськості. А тому політінформації у групі проходять при активній участі всіх студентів, на високому ідейно-політичному рівні. Вони проводяться згідно плану партбюро — обговорюються найважливіші події, що відбуваються у країні та за рубежом і актуальні проблеми сучасності, а також за планами нашої групи — статті з газет, журналів, важливі дати в культурному житті країни. Наприклад, за планом групи ми проводили політінформації, на яких обговорювали статтю, надруковану в «Комсомольской правде»: «Твердий курс первокурснику», зробили доповідь про творчість художників Васнецових — братів Апполінарія і Віктора — і нашого сучасника Юрія Васнецова — оформлювача дитячих казок. У листопаді прочитали статтю з журналу «Огонек» — «У раз'їзда «Дубосеково», у якій яскраво зображено подвиг 28 героїв-панфіловців, підготували доповідь про життя і творчість мордовського скульптора Степана Ерьза (Нефедова), підібрали репродукції його скульптур.

У цьому році я ввела новий вид роботи — систематичне освітлення найважливіших подій

у країні і за рубежом. В аудиторії № 108, яка закріплена за групою, оформили стенд «Світ сьогодні». Щодня тут вивішуються вирізки з газет і журналів. Студенти завжди в курсі всіх поточних подій, а також новинок у науці і техніці.

Така всебічна ідейно-виховна робота із студентами має великий вплив на їх навчання. Всі студенти групи намагаються добре вчитися, багато часу проводять в лабораторії, у бібліотеці, допомагають один одному у всьому.

Відродно відзначити, що і після закінчення факультету студенти підтримують зв'язки з рідним університетом, викладачами. Вони надсилають мені поздоровчі листи на свята, часто просять поради, як краще пояснити той чи інший матеріал у класі, пишуть про свої успіхи і невдачі. А коли вони приїжджають в Одесу, то обов'язково заходять до мене, розповідають про труднощі і радощі у роботі і житті.

І це, безумовно, найвища нагорода за всю нашу нелегку працю.

К. ЧИРИКОВА,
викладач факультету
романо-германської
філології.

Меридіан дружби

Урочистий прийом

Напередодні Нового року ректор університету професор В. В. Сердюк прийняв лідерів і активістів земляцтва студентів-іноземців, які здобувають вищу освіту в нашому університеті.

У своєму виступі професор В. В. Сердюк зазначив, що, зустрічаючи Новий рік, люди обговорюють те, чого досягли за прожитий рік, накреслюють плани на рік наступний. Для нас, радянських людей, рік 1976-й був багатим на події. Це був рік

історичного XXV з'їзду КПРС, який накреслив дальші шляхи побудови комуністичного суспільства, який поставив перед нами нові завдання у справі виховання підрастаючого покоління.

Ректор зазначив, що робота по підготовці іноземних студентів завжди була у центрі уваги університету. Кращі сили викладачів залучені для занять з іноземними студентами, і вони відповідають на це гарними успіхами в навчанні.

Професор В. В. Сердюк привітав присутніх з Новим роком, побажав усім успіхів в навчанні, громадській роботі, в майбутній сесії.

На прийомі виступили також проректор університету доцент Г. О. Тетерін, декан деканату по роботі з іноземними студентами професор А. А. Еннаєв, лідери земляцтва студентів-іноземців, котрі навчаються в нашому університеті.

В. ГОМІН,
наш кор.

ВИХОВУВАТИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ

Успішно пройшла в нашому університеті республіканська науково-теоретична конференція «Патріотичне та інтернаціональне виховання радянської молоді в умовах розвинутого соціалізму», яку проводила кафедра наукового комунізму.

Відкриваючи пленарне засідання конференції, ректор університету професор В. В. Сердюк підкреслив важливість і актуальність поставлених проблем в умовах загострення ідеологічної боротьби.

З доповіддю «Деякі актуальні проблеми пропаганди рішень XXV з'їзду КПРС» виступив секретар міськкому КП України Є. І. Стеценко. Пропаганда рішень XXV з'їзду КПРС, — підкреслив доповідач, — має велике виховне значення. Цю думку про необхідність вдосконалення процесу комуністичного виховання продовжив у своєму виступі професор Одеської вищої партійної

школи К. Д. Петряєв. На сучасному етапі розвинутого соціалістичного суспільства зростає значимість вивчення методологічних основ вдосконалення цього процесу.

Широку участь в конференції взяли викладачі вузів Одеси і 23 вузів інших міст України. У роботі п'яти секцій взяло участь понад 80 чоловік. На секційних засіданнях були заслухані повідомлення з питань патріотичного та інтернаціонального виховання робітничої, сільської, студентської та учнівської молоді, моряків торговельного флоту. Працювала секція «Критика антикомуністичних ревізіоністських теорій з питань інтернаціонального і патріотичного виховання молоді».

У виступах на всіх секціях підкреслювалася думка про необхідність комплексного підходу у справі виховання патріота-інтернаціоналіста. Це завдання, висунуте XXV з'їздом КПРС як кардинальне, широко розроблять-

ся дослідниками.

Атмосфера творчої дискусії встановилася на секції патріотичного і інтернаціонального виховання студентської і учнівської молоді. Обговорення йшло навколо таких проблем, як встановлення наступності між середньою і вищою школою у справі формування патріота-інтернаціоналіста, підвищення ефективності роботи кураторів студентських академічних груп, значення студентських будівельних загонів в патріотичному і інтернаціональному вихованні.

Характерна особливість конференції — її практична направленість, адже на секціях велика увага приділялась як обговоренню теоретичних пошуків з представлених проблем, так і виробленню практичних рекомендацій по вдосконаленню патріотичного і інтернаціонального виховання.

Н. НАЗАРОВА,
доцент кафедри
наукового комунізму.

Посланці Куби — наші студенти

1 січня народ славнозвісного острова Свободи відзначив вісімнадцяту річницю революції. Куба впевненою ходою в єдиній сім'ї країн соціалістичної співдружності будує соціалістичне суспільство.

В нашому університеті нині навчається 56 студентів — посланців республіки Куба. Серед них — студентка III курсу хімічного факультету Естер Альварес. Наш кореспондент сфотографував її і старшого викладача кафедри органічної хімії В. П. Мамонтова за проведенням чергового дослідження в одній з лабораторій.

Фото Д. Шиліна.

Погрітись на сонці.

Фотоетюд Д. Шиліна.

СПАСИБІ!

«В школі-інтернаті № 2 м. Одеси кілька років уже працює Клуб інтернаціональної дружби, — пишуть активісти цього клубу. — Багато цікавих засідань було проведено КІДОМ. І велика заслуга в цьому викладачів вашого університету: професора В. А. Кухаренко, доцентів О. І. Російної і Я. Я. Нейдорфа. Так, на засіданні, присвяченому Великобританії,

професор В. А. Кухаренко розповіла про життя, навчання і дозвілля дітей далекої країни. Доцент Я. Я. Нейдорф взяв активну участь в засіданні Клубу, присвяченому Німецькій Демократичній Республіці. Керує цією великою і корисною роботою доцент О. І. Російна.

Адміністрація школи-ін-

Лист до редакції

тернату і правління КІДУ просять через вашу газету висловити подяку викладачам кафедри іноземних мов і факультету РГФ за активну і ефективну допомогу в роботі методичного об'єднання викладачів англійської мови нашої школи і в роботі Клубу інтернаціональної дружби.

Дирекція школи.
Правління КІДУ».

положенням В. Айзенштадта, висловленням у його роботі «Русская историческая драматургия» (Москва, 1969). «Драма Жовтня, — пише В. Айзенштадт, пропустила через горнило революції всю світову історію. Вона наочно виявляла революційну естафету століть, уславила перетворюючу силу революційного ентузіазму». Під цим кутом зору і розглядаються п'єси 20-х років про Спартака, Кампанеллу і Кром-

Кожна нова публікація, нова книга науковців університету є свідченням їх пошуків і знахідок, тривалих роздумів над обраною проблемою. І сьогодні, звітуючи про рік наукової роботи, особливо приємно повести розмову з привоєм теоретичної і практичної значимості окремих статей і досліджень.

Урожайним був 1976-й рік для науковців кафедри української літератури. Тут і участь у республіканських і всесоюз-

же в роботі йдеться про народження радянського театру в роки громадянської війни та про його подальше зростання в наступні десятиліття. Першу його сторінку заповнює масова народна самодіяльність, що розгорнулася на фронті і в тилу, зокрема фронтові вистави агітп'єси і їх видозміни — агітсуди («Революція на фронті»), «Повалення самодержавства», «Суд над буржуазією», «Суд над Денікіним», «Суд над Махном» і ін.). Автор роботи терпеливо і обережно виявляє

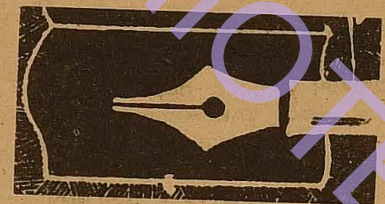
Рецензія

Нові дослідження

них конференціях, присвячених як проблемам сучасного літературного процесу, так і маловивченим питанням класичної літератури. Вагомим підсумком творчих пошуків групи членів кафедри є їх завершені статті, присвячені проблемі інтернаціоналізму у творчості І. Франка. Мали місце прилюдні виступи членів кафедри перед трудівниками міста і села, перед радянськими воїнами, а також постійні виступи перед учителями міста і області.

Кожна ланка наукової роботи кафедри заслуговує окремого розгляду, але на цей раз зупинимо увагу на дослідженні доцента П. Т. Маркушевського — «Українська радянська історична драма», Одеса, 1976 (редактор — проф. І. М. Дузь). Дана публікація — результат діявчої роботи над важливою проблемою радянської літератури — розвитком історичної драми за більше як піввіковий час. Поки що автор опублікував першу частину задуманої роботи, яка охоплює розвиток жанру історичної драми років громадянської війни та двадцятих років.

Досліджувати шлях розвитку такого синтетичного роду поезії, яким є драматичне мистецтво, справа досить складна і відповідальна. І хоч у нашого автора є попередники, і про них йдеться у даній роботі, та, проте, життя вимагає по-новому, з висот сьогодення подивитися на багато речей, не побоюючись переглянути деякі художні вартості минулого. Ад-

найсуттєвіше в цих маловідомих сьогодинському читачеві народних сценах і дійствах.

Простежуючи значний шлях розвитку історичної драми, розглядаючи десятки творів, автор дослідження в першу чергу виступає як історик літератури, але не обходиться, і це приємно, без потрібних теоретичних викладок. В першу чергу це стосується визначення поняття історизму стосовно драматичного твору, і, по-друге, — уточнення жанрових відтінків драм радянської епохи на історичну тему. Виділення таких форм, як історично-революційна і революційна драма, а також драми історичної, не викликає заперечень. Хоч, гадаємо, автор у цьому питанні ще не сказав останнього слова.

Важливе місце у даній роботі відведено тому, як наші драматурги крок за кроком піднімалися на розв'язання грандіозного завдання — осмислення світового революційного процесу в минулому і сучасному через, говорячи фігурально, призму Жовтневої революції. Доречно в цій частині свого дослідження П. Т. Маркушевський перекликається з принциповим

веля, Разіна і Пугачова, про Паризьку комуну та історико-революційні драми наступних років («Штурм» В. Білль-Білоцерковського (1925), «Любов Ярова» К. Треньова (1926), «Бронепоезд 14—69». Вс. Іванова (1927), «Розлом» Б. Лавренєва (1927) і ін.), що появилися в російській літературі, а також в українській літературі — інсценізація поеми Т. Г. Шевченка «Гайдамаки», зроблена О. Курбасом у 1920 р., п'єси М. Ірчана «Дванадцять» — (1923), М. Куліша «97» — (1924), драматичні твори 2-ї половини 20-х років «Яблуневий полон» (1926) І. Дніпровського, «Республіка на колесах» (1927) Я. Мамонтова, «Алмазне жорно» (1927) і «Свічине весілля» (1930), І. Кочерги, «Диктатура» (1929) І. Микитенка та «Невідомі солдати» (1930) Л. Первомайського.

Сьогодні, коли ми стоїмо на порозі славного 60-річчя Жовтня, такі дослідження — екскурси наших літературознавців заслуговують вслякого схвалення, бо допомагають зрозуміти велич діянь героїчного радянського народу.

Сподіваємося, що в подальших розділах, присвячених розвитку історичної драми 30-х років і років Великої Вітчизняної війни, автор продовжить цікаве і потрібне дослідження.

В. ШАПОРЕНКО,
доцент.

«Хай завжди буде сонце!»

«ЗА НАУКОВІ КАДРИ»

Новий рік! Ігри, пісні, жарти, незвичайні новорічні пригоди, зустріч з героями книг і казок, змагання і конкурси...

Таким був він і для малюків з дитячого садка № 68. Цього дня до них на дитячий ранок завітали аспіранти і стажисти Одеського державного університету, які приїхали у Радянський Союз з Індії, Іраку, Мексики і Фінляндії. Всі вони вперше в своєму житті побачили, як святкують Новий рік радянські діти. А тому захоплено дивились цю мальовничу виставу.

У залі навколо ялинки — хороводи, виступи дітей з віршами, піснями, танцями.

Кто поляны белит белым,
А на стенках пишет мелом?
Шьет пуховые перины,
Разукрасил все витрины?..

— Звичайно ж, Дід Мороз! — відгадують загадку малюки.

Закінчилась наша педагогічна практика, ми перестали бути «молодими вчителями» і повернулися до свого напруженого, звичного студентського життя. Та не забути перших в житті самостійно проведених уроків, пережитих хвилювань через невдачі, а головне — почуття радості і щастя праці вчителя.

Немає в житті людини більшого щастя ніж щастя віддавати. Як нікому іншому, це дано вчителю. Він віддає свої знання, тепло душі, свою любов дітям.

Ми були присутні на концерті, присвяченому Дню вчителя. Виступали діти різного віку: і милі, безпосередні подитячому безпомічні першокласники, і зовсім дорослі по-

Коли кінчаються уроки

рівняно з ними десятикласники. Та й маленькі і великі, вони були рівні в прагненні щедро дарувати своїм вчителям дуже добрі, теплі, відверті слова любові і вдячності. Для справедливих, строгих, вимогливих, любимох своїх вчителів вони читали вірші, співали пісні, танцювали. Ми сиділи, слухали і розуміли, що все це в якійсь мірі стосується і нас, і пережили такі хвилини хвилювання, радості і щастя, заради яких варто жити, багато і напружено працювати або просто бути вчителем.

Чим жили ми два місяці на підпрактиці? Про це краще скажуть ось ці прості, нехитрі, та дуже відверті рядки вірша:

Когда кончаются уроки,
И в наступившей тишине
Рождаются невольные спорки
О прожитом, нелегком дне
О дне учителя, который
Еще как должно не воспет.
Уже затихли коридоры,
И погасили в классах свет.
А ты, еще не успокоясь,
Живешь ушедшим школьным
днем,
И радости, и беды в нем,
И каждый шаг —
есть трудный поиск...

Це з галузі емоцій. А чим же ми все-таки займалися під час нашої підпрактики?

Коли ми йшли в школу, то думали, що в основному даватимемо уроки. Та виявилось, що нас чекала ще дуже серйозна і велика робота як класних керівників, вихователів. В школі № 10, де ми були на практиці, велика увага приділялась всім видам виховання школярів: і трудовому, і естетичному, і моральному, і правовому, та особливо — ідейно-політичному.

В кожному класі, починаючи з четвертого, на першому уроці у вівторок щотижня прово-

дяться політінформації. Для старшокласників організовують також загальні політінформації в актовому залі школи. На них виступають вчителі, запрошуються викладачі вузів, лектори товариства «Знання».

Недавно в школі за проханням десятикласників виступила завідувача кафедрою аналітичної хімії нашого університету доцент Н. Л. Оленович. Вона дуже доступно розповіла дітям про університет, хімічний факультет, свою кафедру.

Наш вік називають не тільки віком розщеплення атома і освоєння космосу, а й віком «інформаційного вибуху». Стрімке зростання потоку інформації перетворює її в один з могутніх факторів впливу на свідомість людей. Велика роль і

Ще про підпрактику

значення політінформації, не тільки для ознайомлення з різними подіями, що відбуваються в світі, а й для правильного їх розуміння, оцінки з точки зору марксизму-ленінізму, політики нашої партії. Тому не тільки самі діти роблять повідомлення на політінформаціях, а й слухають виступи своїх вчителів, викладачів суспільних дисциплін вузів, лекторів товариства «Знання».

В школі організовано і успішно працює клуб «Юний міжнародник». Його членами є учні десятих класів. Вони виступають з інформаціями перед учнями 4—8 класів.

Для підготовки до виступів вони користуються великою бібліотекою кабінету історії і суспільствознавства, де розумно підібрана література з різних громадсько-політичних тем. Оформлення всього кабінету говорить про те, що вчитель вклав у нього не тільки велику працю, а й велику любов до свого предмета, до своїх учнів. Це добрий приклад для нас.

Вивчення матеріалів ХХV з'їзду КПРС є одним з найважливіших моментів ідейно-політичного виховання учнів в школі № 10. Тут успішно працює лекторій для старшокласників по вивченню матеріалів ХХV з'їзду нашої партії.

Ми також читали своїм учням лекції, проводили виховні години, допомагали готувати комсомольські збори, класні політінформації. Все це нелегко, але і дуже приємно, коли бачиш в дитячих очах увагу, інтерес, розуміння, взаємне хвилювання; заради цього варто працювати багато, напружено, з повною віддачею сил, розуму і душі.

Н. ГАЛАТ,
студентка V курсу
хімфаку.

— А де ж він?

— Ось, я Дід Мороз, я гостинці вам приніс! — лунає з другого кінця залу.

З'являється Дід Мороз у супроводі веселих звірят і Снігуроньки. Він загадує дітям загадки, вони відгадують. Танцюють, кружляють веселі сніжинки, петрушки, шišки, ведмедики, лисички, зайчики.

— Таке чудове, безхмарне дитинство у наших радянських дітей! — говорить завідувач дитячого садка № 68 Тамара Павлівна Пилова. Тут, у садку, ми не тільки дбайливо доглядаємо їх, а й навчаємо, готуємо до першого класу школи.

— А зараз — слово нашим гостям! — оголошує ведуча. Стажист Одеського університету індієць Моне Уде співає дітям індійську пісню. Іноземні аспіранти вручають дітям свій новорічний подарунок.

Лунає знайома мелодія «Хай

завжди буде сонце!». Її підхоплюють гості з університету. І хоча вони вивчають російську мову лише кілька місяців, цю пісню вони добре запам'ятали і співають разом з радянськими дітьми.

Діти вручають гостям свої дитячі сувеніри. Серед них особливу увагу привертає картина, яку намалювали вихованці підготовчої групи Ігор Бородай та Ігор Красиков. Зараз ця картина передана кафедрі російської мови для іноземних студентів нашого університету.

К. ЄВДОКИМОВА,
наш кореспондент.

На фото: група іноземних аспірантів і стажистів на новорічному ранку у дитсадку № 68.

Фото А. Бачинського.

Ми вчимося в Одесі

У цьому році народ і партія комуністів НДР широко відзначили першу річницю підписання Договору про дружбу, співробітництво і взаємодопомогу між СРСР та НДР, що становить для нашої порівняно молоді першої соціалістичної держави на німецькій землі документ особливої важливості. Адже піднімаються на новий рівень ті братерські відносини, які дозволяють народів НДР будувати нове життя. Допомога у всіх галузях, яку надавав Радянський Союз нам в роки будівництва соціалізму, неоцінима. Яскравий приклад цього — навчання молоді з НДР у радянських вузах.

Понад 8500 випускників радянських вузів трудяться сьогодні на підприємствах і

в наукових закладах НДР. Їх відрізняють не тільки міцні знання із спеціальності, але й вміння ними користуватися. Багато з них саме в країні Леніна зміцнили свої політичні переконання, стали активними борцями за соціалізм.

Хочеться відзначити, що цілі галузі господарства і розділи науки, які сьогодні розвиваються в НДР, неможливі без тісних контактів з радянською наукою. Наприклад, для дослідників НДР в актуальній і важливій галузі ядерної фізики стало доброю традицією стажуватись в інституті ядерних досліджень в Дубні. Із зростаючою тенденцією інтеграції народного господарства соціалістичних держав все частіше ведуться спільні роботи над наукови-

ми і прикладними проблемами. Випускники радянських вузів при цьому відіграють чималу роль.

Одеса за кількістю студентів з НДР — один із центрів підготовки спеціалістів для нашої країни. Понад 20 років тут навчаються студенти з НДР. В 1955 році приїхали перші 7 чоловік в Одеський технологічний інститут холодительної промисловості, а також в сільськогосподарський інститут. В наступні роки студенти з НДР з'явилися в медичному, будівельному інститутах та в інституті народного господарства. По чисельності найбільші групи буди направлені на природничі факультети Одеського держуніверситету та Одеського політехнічного інституту. До 1976 року навчання в одному з названих інститутів закінчили 267 студентів, аспірантів і стажистів з НДР. Сьогодні в аудиторіях і ла-

бораторіях держуніверситету, політехнічного, будівельного інститутів та інституту народного господарства навчається понад 100 студентів.

В одеських вузах ми мали можливість ознайомитися з останніми досягненнями науки і техніки, вчитися у кваліфікованих радянських спеціалістів і педагогів. Про це свідчить також зростаюча кількість аспірантів-випускників одеських вузів. Багато з них продовжують під керівництвом одеських вчених своє навчання в Одесі. Це — випускники університету і політехнічного інституту Харальд Вальтер, Міхаел Хазенегер, Томас Бауманн, Андреас Пестер, Петер Штейнстекер, Петер Освальд, Дітер Томберт та Петер Петровський.

Під час навчання ми познайомилися з багатьма куточками радянської країни і не раз відчули гостинність

радянських людей.

Багато наших студентів були разом з будівельними загонами у Сибіру, на будівництві БАМу, в Казахстані.

Повертаючись до себе додому в НДР, ми не забуваємо роки навчання на нашій «другій батьківщині» — місті Одесі. Залишаються міцними дружні зв'язки з однокурсниками, викладачами і багатьма іншими товаришами. Випускники з Одеси працюють майже в усіх університетах і вузах НДР, а також на багатьох заводах. Освіта, яку вони одержали тут, дозволяє їм вносити істотний вклад у розвиток науки і техніки в нашій країні.

Хочеться подякувати всім співробітникам одеських вузів за їх працю і велику допомогу, яку вони надають нам під час навчання.

ПЕТЕР ОСВАЛЬД,
аспірант механіко-математичного факультету.

Кожне слово має свою біографію, знання якої допомагає краще зрозуміти значення слова на різних етапах його життя. Яскравою ілюстрацією цього твердження є життєпис слова **гумор**. Розповімо його нашим читачам.

Слово **гумор** уперше з'явилося в латинській мові. Його первинне значення було — «волога, мокрота, рідина». До «волога, мокрота, рідина». До **гумор** було зареєстроване року 1643 в староукраїнському «Лексиконі» видатного філолога й письменника Є. Славинецького. Та згодом у латинській мові слово **гумор** стало медичним терміном і почало вживатися в значенні «волога,

рідина, сік в організмі, в тілі людини». Медики середньовіччя вважали, що здоровий, багаторий стан тіла й духу людини залежить від наявності в організмі потрібної кількості **гумору**, тобто вологи, рідини, соку. У зв'язку з цим з кінця XVI ст. слово **гумор** набуло нового значення — «темперамент», «настрій». У наведених вище значеннях слово **гумор** у XVI—XVIII ст. і було запозичене майже в усі європейські мови, в яких на початку XVIII ст. воно стало вживатися переважно в значенні «багаторий, веселий, настрій». Та в середині XVIII століття в англійській мові слово **гумор** перейшло з медичної термінології в термінологію літературознавчу. Як літературознавчий термін слово **гумор** в

ГУМОР

англійській мові стало вживатися в значенні «різновид комічного; бачення й відображення смішного в житті в доброзичливому, жартівливому тоні». У цьому значенні воно на початку XIX ст. і було запозичене в російську та українську літературні мови. Уперше слово **гумор** було зареєстроване в «Словаре церковнославянського і русського язика» (1847 р.) і так прокоментовано: «приваблива дововижність розуму чи норову; розумна тонка сатиристична веселість».

У найновішому й наповнішому тлумачному словникові української мови (т. II, 1971 р.)

Слово про слово

слово **гумор** подане й прокоментоване в усіх тих значеннях, яких воно набувало майже за півторастолітне активне функціонування в українській та російській літературних мовах. Ось ці значення:

Гумор — «1) Доброзичливе ставлення до чого-небудь, спрямоване на викриття недоліків; уміння подати, зобразити щось у комічному вигляді». «2) Художній прийом у творах літератури, або мистецтва, що використовує цей прийом». «3) Психічний стан; настрій».

Протягом XIX ст. від слова **гумор** було утворено декілька нових слів. Так, у дореволю-

ційних словниках російської та української мов зареєстровані такі слова:

Гуморіст, гумористка — 1) автор чи авторка та виконавець гумористичних творів; 2) людина, що має нахил до гумору.

Гумористичний — дотепний, жартівливий.

У словниках російської та української мови епохи поки що зареєстроване тільки одне слово: **гумористика** — сукупність (гумористичних художніх творів та гумористична література взагалі).

Та в недалекому майбутньому у словниках буде зареєстроване ще одне нове слово — **гуморина**, рос. **юморина** в значенні «сміховина»; «вечір чи вечори жартів, дотепів, сміху».

А. МОСКАЛЕНКО,
доцент.

ІДУЧИ НАЗУСТРІЧ ЮВІЛЕЮ

Основним напрямом діяльності університетської організації ДТСААФ є військово-патріотична робота.

Вона є складовою частиною ідеологічного виховання студентської молоді і організується і проводиться в університеті за спільними планами партійної, комсомольської і профспілкової організації при активній участі всіх членів ДТСААФ.

Важливе місце в діяльності первинних організацій ДТСААФ займає оборонно-

масова або військово-технічна робота: розвиток технічних видів спорту, підготовка масових і технічних професій і складання норм з стрільби або значок ГПО.

Для того, щоб плідно проводити цю роботу, необхідні, насамперед, відповідні умови: матеріальна база, яка включала б в себе сучасні технічні засоби навчання, техніку з програмним керуванням і, звичайно ж, висококваліфіковані викладачі, ентузіасти своєї справи. І, го-

ловне, в основу всієї нашої роботи повинні лягти вимоги, поставлені XXV з'їздом КПРС — якість і ефективність.

Протягом цього року в нашому університеті обладнано спортивно-технічний клуб, в якому є тир на 25 метрів, повністю електрифікований, що дозволяє виконувати всі вправи спортивної стрільби з пістолета і малокаліберної гвинтівки. Придбані електрифікована олімпійська установка, лазерний тир для беззвучової стрільби. Всі приміщення обладнані у відповідності з вимогами заходів безпеки і збереження техніки.

Клас для вивчення основ стрільби, автомобільний клас, класи технічної підготовки парашутистів, дельтаплане-

ристів, аквалангістів і радистів, а в майбутньому — студентське конструкторське бюро раціоналізаторів і моделістів — ось які широкі можливості відкриває клуб для всіх бажаючих.

Тепер на базі СТК ми маємо можливість організувати ряд гуртків, курсів і секцій — автолюбителів, парашутистів, радіо, стрільковий, дельтапланеристів і т. ін.

Слід відзначити, що створити СТК було нелегко, на нашому шляху зустрічалося чимало труднощів, та всі вони вже позаду.

Серйозне питання, про яке йшла мова на республіканській нараді голів первинних організацій ДТСААФ вузів, — це підготовка кадрів

ДТСААФ. В цьому плані ми прагнемо в системі факультету громадських професій створити відділення підготовки організаторів оборонно-масової і військово-патріотичної роботи в первинних організаціях ДТСААФ, де слухачі по спеціальній програмі одержать теоретичні основи і практичні навички в організації і проведенні військово-патріотичної і оборонно-масової роботи.

Попереду у нас — ще багато роботи. І наше завдання — йдучи назустріч 50-річчю ДТСААФ СРСР, яке буде відзначатися 23 січня 1977 року, з често виконати всі соціалістичні зобов'язання і гідно завершити перший

Г. АХЛАМОВ,
голова комітету ДТСААФ університету.

Солітників.

Д. Шиліна.

Спорт

Спорт

Спорт

Закінчилися змагання з багатоборства спортивного комплексу ГПО в програмі спартакіади університету. На перше місце вийшла команда механіко-математичного факультету. На знімку: ви бачите один з моментів змагань — крос на 6 км.

Фото Д. Шиліна.